САНА ОЛОХ

ХАҺААТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 7 (7392) ● 1993 сыл. Тохсунньу 19 күнэ. Оптуорунньук ● Сыаната 1 солк. 50 харчы

«ХААСТАР ИЙЭЛЭРЭ»

Новгород таһынаарыы «Релка» кооператив уоҥатыыга анаммыт хаастарын үөрэ байэтин туһугар ураты лаах. Итиҥ хаастар холку, сыыһыарас майгылаахтар, истиҥнэлэр. Маныык көтөрдөрү кооператив зоотехника, Новгородтаарыы тыа хаһаайыстыбаннай институт доцена, наука кандидата О. Д. Антонюк (снимокка) иитэр.

Ольга Денисовна 1000 ийэ хаана көрөр-истэр. «Релка» фермерскэй хаһаайыстыбалара уонна биирдиилээн ыаллары биир ыйдаах хаас оҕолорунан хаарчыйар.

(ИТАР—ССТА).

Күнду түүлээх: проблемалар, санаалар

„Байанай“ биэрбэт буоллабына

Оройуон дьаһалтатыгар буолбут сүбэ мунньахха сыйылгы дьылга тыа хаһаайыстыбатын бородуукуйаларын контрактация лаһыы туһунан боппуруоспуттан ыаллар күнду түүлээҕи тутторыыларга «таарыччы эрэ» этиллэн аастыта. Сыыпаралар да саарбахтарыттан, бу салгыы кэлэҥнэтэ турбатаҕа.

Мунньах кэнниттэн дьыаланы миэстэҕэ билсиһэр сыаллаах «Мугудай» сылгы заводугар сылдьан охотовед С. Г. Сивцевтэн иҥэн-тоҥон ыйыталаһабын. Киһим бастаан утаа саараан баран, кэлин санаатын тоҕо тэбиир. Боппуруос көмөнньүбүтэ, мунньуллубута оччо быыбылаах.

—Атын хаһаайыстыбаларга уларыйыы-тэлэрийии бөҕө. Ол бириҥнии эрэ арыылаата. Булка былаан, отчуот да көрдөөбөт, ирдэбэт буоллулар. Дьаалыбытыттан устабыт.— диир Сергей Гаврильевич.

Кырдьык, былырыыҥыттан быйылгыга үктэнэхха диэри охотоведтарга, булчуттарга кыһаныр тэриллэ оройуонуга суох Арай, былырыын тэриллибит «Байанай» диэн аатталаах булт промысловай кыра предприятиены кэлтэ дуоҕабардаһан бастакы кварталлааҕы түүлээхтэрин туттарбыттар. Былаан 20 тыһ. солк. тиэрдиллибит. Ол доҕор курдук аҥара хаһаайыстыбаҕа хаалыахтааҕын туһунан дуоҕабарга этиллибит. Ол эрээри туттарар саҕана түүлээх 40 бырыһыанын курдуту илдьэ хаалбыттар. «Байанайы» кытта сыһыан бүтэһиктээхтик буорту буолбут. Уиньуктаах мэдьуйсуу түмүгэр сыл бүтэҥнэр эрэ кэлэн булчуттар хамнастарын аҕыстылар. Хаһаайыстыба туттарбыт түүлээҕиттэн үбүлүөй киллэриммэккэ хаалла. Сыл бүтэҥнэр оройуоннаҕы статистика отделыгар отчуоттуохтарын ыйыч, «Байанайга» туттарбыт буоланнар мэлийбиттэр.

«Байанай» кыра предприятие, дьиҥэр, оройуонга регистрацияланан сокуоннайдык тэриллибитэ. Киниэхэ киирэччилэр дуоҕабарга олоҕуран үлэни саҕалаабыттара. Маныыта киһи тутуһара суох. Ол эрээри бу предприятие уота-куоҕа улам симэлийан, кэлин букатын дохтообут курдук. Ол да иһин предприятиены кытта дуоҕабардаспыт хаһаайыстыбалар сыл иккис аҥарыттан сир-халлаан иккиэрдыгар хаалбыттар.

—«Байанай», киниэхэ сүүрэн-көтөн тэриллибит Н. Д. Неустроев бастакы идеята, кырдьык, олохтоох. Бэрт этэ. Ону үгүстэр хара маҥнайгыттан утарсыбыттара. Холобур, Эрилик Эристин аатынан совхоз курдуктар, атын хас да хаһаайыстыбалар. Онон күүһү хайыыны тахсыбыта, биир сүрүннээх үлэлэһиҥ кыаллыбата. Кыһыыта баар, предприятие директора Н. Д. Неустроев онуоха сөпсөспүт ыһыктыбан кэбистэ, — диэн тиһэҕэр тиэрдибэтэ,—мунатыйар, охотовед.

Сөбүлэспэтэх үс-түөрт хаһаайыстыба түүлээхтэрин Дьокуускайга «Якутпушнина» фирма базаларыгар батарбыттар. Оттон «Байанайга» киирбит «мугудайдар» аспыт сыл тордус кварталлааҕы түүлээхтэрин аҥаха диэри батара илдьитэр. Оройуонга булт салгатыгар тахханнык хайысха ылыллыбатын кэтэһэллэр. Туох да сибиэки биллэбэтэҥнэ былырыын сэтиннэриэ сыаннаһай, толуноой. Булчуттар ортолоругар ону сиэ-хото өйдөөбөт дьон эмиэ баалар.

Сылгы завода киллэрэ кэлэх кыылы иитиэн саҥардыы дьарыктаччылар эрэр, 50-ча саһыллаллар. Оттон ороскуота букатын улахан. Бу сылаа көмө хаһаайыстыба курдук сайдар. Билиҥэ олох иҥэ билиэн кэнэҕэһин кэнниттэн туруктаах. Ол да иһин түүлээҕи таҥастыыр сыах бырайыагын онотторбуттар. Оттон ити быыбырыыҥы бырыыбыаннаан хаалларбыт түүлээхтэрбит биирдиилээн пистэнэччилэрк кытта кэпсэтиэн таҥас онгорон нэйилиллиэҕэ атыыга таһаарбыттар. Итиитэн сылтаан түүлээх, ити атыыга тахсыбыт таҥас ханна отчуоттанарын, хонтуруобулаарын ыйыталаһыыбар «завод дирекциятыгар» диэн судургу харданы ылабыт.

Сергей Гаврильевич туох ханнык иннинэ, оройуонга булду тэрийии сүрүннээрии туруорсар. Онуоха «Сахабулт» концерна филиала, астарыт, ону салайыыны эрдэлээтэ, дьыаланы биэр иннинэ сүктэрэргэ этэр. Ити — биирдэ. Иккиэннэ, ханна да баанынай хаһаайыстыбалара эбэтэлэр. Оттон манна эмиэ бааллар. «Сирдэрин киһи барыта күрүөлэнэн барыа. Оччотугар булт маршрута хайдах буолар?»—диир сэһэргэһээччим. Бааныайдарыы сирдэриттэн-уоттарыгар сокуоннайдык султуур быраабы ылыахтарын эмиэ сөп. Кырдьыга, онуоха полуогунан «суттаан» дьыаланы быһаарар суох. Маны туһаныахаах органнар үөрэтэн, айдаарыы таһаарбат тыа эрдэтиэ дьаһанныахтарына табыллыах курдук көрдүм. Холобур, Нуоҕараҥа оройуонуттан хаһаайыстыбалара оттуллар. Онуоха ходуһата эрэ сыныарыллан турар. Оттон түүлээҕи булталыыга чугаһаппыттар. Ол —Уус-майдар бас билиилэрэ.

Үсүһүнэн, түүлээх сыната ыарыы турара барыбытыгар даҕаны мунчаардар. Маныыта Сергей Гаврильевич үүнэ, эмиэ көрдүк государствоттан дотация баар буоларыгар этиллээх. Кырдьык, күнду **түүлээх** өссө күндүтүйдэриэ (бу сырыыта сыана босхо барыытынан) иэйиэннэ баһыйар өртө тиэрдэр көрөрэ да саарбах. Охотовед, удалин сылдьар иһин, салайаачылар ыарыы сыһыытынан, эмиэ бүгүҥнү түбүгэр тоннор.

—Ким да ыһаллыбатыттан, хоч уруоллаатыттан күнүллэн быйылгы дылга түүлээҕи тоҥоҥу харчаны бултуохтаахтаттын, кини расценкатын бэйэбит хаһаайыстыбаттан инэн өөстоо эрэбит. Дьиҥэр, тыа хаһаайыстыбатын управлениета ол сүрүннэһиэ эбэ. Наадаҕа диир буоллахха, оройуон да дьаһалтатын таһыарар дьүүллэһэр, кэпсэтиһэр, хайыскыны быһаарсар сөп эбэ.

Маныаха эбии этэр сыныха дылы Арай оройуоннаҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай зоотехника М. Н. Кириллин этэриэн, бу салааны управление сүрүннүөхтээх. «Сахабулт» концерны кытта дуоҕабардаһыахтаах диэр. Ол бу күннэргэ быһаарыллыахтаах— Дьокуускайга киирэн кэпсэтиэхтээхтэр эбит. Оттон хаһаайыстыбалар бары управление иҥнүө түүлээхтэ контрактациялаһыахтаахтар диэн буолар.

Түүлээҕи бултааһын, килиэккэлээх кыылы иитии, тириини туттарыы боппуруоспутара итиэннэ быһаарыллан хаалыахтара диэбэппин. Бу туһунан кэпсэтэрбит, быһаарсарбыт өссө да олбох быһыылаах.

С. СМИРНИКОВА.

Кыһыл көмүс медаль— ЧУРАПЧЫГА

«Сана олох» аастыт нэдиэлэтээҕи нүөмэрдэриттэн биирдэстэриэр «Сибирь дьаарбанката» быыстапкаҕа Чурапчы уран тарбахтаахтарын оноһуктара көрдөрүллэр буолбуттарын, оно кыттыыны ыла биһиги бастыҥ маастардарбыт Новосибирскайдаабыттарын туһунан иһитиннэрэн турабыт.

Бу күннэргэ Новосибирскайтан үөрүүлээх сурах кэлэр. Улахан туһулаҕа Киев Колесов, Степан Дьячковскай, Евдокия Пинигина, Акулина Кривошапкина, Николай Новгородов, Прокопий Васильев, Нюргустана Флегонтова уо. д. а. муостан, көмүстэн, кылтан, туостан, онтон да атын матыыйаалтан оноһуктара көрдөрүүгэ туруоруллан үрдүк сыанабылы ылылар. Чурапчытаабы кыраайы үөрэтэр музей иннинэн үлэлиир народнай студия маастардарын үлэлэрин АХШ, Япония, Израиль курдук тас дойдулар специалистара кытта балиэтин көрбүттэр. Кэнэҥэс ити дойдуларга маастардарбыт айымньыларын таһааран билиһиннэрэргэ этии киллэрбиттэр.

Чурапчы уран тарбахтаахтарын үлэлэрэ «Сибирь дьаарбанката» быыстапка кыһыл көмүс медалынан наҕараадаламмыт.

«СО» корр.

БАҺЫЛЫГЫ КЫТТА КӨРСҮҺҮҮ

Тохсунньу 20 күнүгэр, сэрэдэҕэ, киэһэ 7 ч. 30 мүн. «Айыллаан» Культура дьиэтигэр оройуон дьаһалтатын баһылыга И. С. Сивцев Чурапчы сэлиэнньэтин олохтоохторун кытта көрсүһүүтэ буолар. Интернат-оскуола микрорайонун олохтоохторун кытта көрсүһүүтэ ити күн күнүс 3 чаастан буолуоҕа.

Көрсүһүүлэргэ кыттыыны ыларгытыгар ыҥырабыт.

Сэлиэнньэ дьаһалтата.

ХАҺААЙЫННАР ҮҮНЭЛЛЭР

Үөрэтиигэ «Баанынай хаһаайыстыбатын базатыгар тыа хаһаайыстыбатын производствотын технологиятын тэрийээччи» диэн саҥа программа киллэриллиэ. Техникуму бүтэрбиттэр орто үөрэх дипломун кытта тракторист, шофер, массыынаан ыаһын оператордын, оҕуруот астарын үүнэрээччи маастар, о. д. а. үлэһиттэр дастабырыаннаах э р ы н ылаллар.

Оҕолор үөрэх кэмигэр практикаларын совхозтарга бараллар, хонуулларга, фермаларга, массыынатрактор паркаларыгар көмөлөһөллөр. Ол хаһаайыстыбаҕа даҕаны, хамнас аахтаран стипендиаларыгар эбиэннэр, үөрэнээччилэргэ даҕаны хардарыта көдьүүстээх.

Итиҥ курдук манна сир хаһаайыннара үүналлар.

Снимокка: тыа хаһаайыстыбатын производствотын компьютеризациялаһын занятиетыгар.

(ИТАР—ССТА).

ОРОЙУОН САЙДЫЫТЫН СҮРҮН ХАЙЫСХАЛАРЫН ДЬҮҮЛЛЭЬЭБИТ

Кыра учаастакка бааһынай буолан

Оройуонта бааһынай хаһаайыстыбаларынан баҕалыы кэлэллэр тиэйиҥ. Хаһаайыннааһын маниэ формата оройуоммут сайдыытын сүрүн хайысхаларын барыларыгар бириэмиэ.

Мин бэйэм бааһынай хаһаайыстыбатын саламмын. Онно өлүүбүт диэн суох, сүөһү, сылгы ылбыппыт. Оттон бааһына сирэ бурдуку үүнэрэ дьарыктанар бааһынай хаһаайыстыбаларыгар лоскуйу бэриллибитэ. Дьиҥэр, бу бааһынаны өкоруурга урукку совхоз дьоҥун бүтүүннэрин көлөһүнэрэ тохтубута, онон киниилэр өлүүлэрэ-чаастара эмиэ баар буолуохтаах этэ. Онтукабыт ханка баарый, бурдуку үүнэрэн баран бөҥнөхэ эмиэ, сип-биир атыттарга, курдук, биир куул бурдуку 500 солк. атыылаабыттара. Онон бааһына агардас ити хаһаайыстыба бас билиитэ буолан аналлыт сирбитигэр баартыаны, уулу бөҥөгө бас билбэппит. Этахтаах-кэлиилээх барыта кэлэн айбардыыр. Холобур, мин бас билэр сирбэр 10 күөл баар, өсюөтүн миэнэ эмиэ буоллар ити күөллэргэ балыгы, эндаатараны үөскэтиннэн, ону бүтүөн туһаҕа таһаарыыннан эмиэ дьарыктаныах этибит. Онтук түбэлтэҕэ тыа сиригэр үөлэлиир миэстэ өлбиэх этэ. Онон хайысхалар барылларын дьүүллэһэр райсовет сессията бу боппуруостары ыараханнатан көрөрүгэр баҕарабын.

Бааһынай баай дуу, дьаданы дуу? Билигин дьон үкэс сүҥүөхтэриигэр туран эрэр бааһынайдар байан эрэллэр диэн ойдүүллэр. Ол ханнык эрэ өртүнэн сөп буолуо эрэлэри, олох сылдам айыллыбыт хаһаайыстыбалар хаһан да дьүөрэлэспэт. Ааспыт сыл сайын ыытыгар бааһынай тутарар этиигэр, үүтүгэр дотация көрүүлэн ылар-хаачыбыт, кырдьык, үрдүк курдук этэ. Оттон ол кэмтэн сыана 14 төгүл уларыйда, сорох аска, табаарга 300 төгүлгэ тиийэ үрдээтэ. Оттон бааһынай тутарар этии, үүтүн сыаната сыл саҕаланыытыгар хаалбыгынаабат. Оччотугар бу эйэҕэ байыан сөп дуо? Онон соҕотоҕолдьыр сыана ускарыйыан наада. Бааһынайы көҥүлүүр, үлэҕэ киллэрэр эрэ буоллахха, ас-үөл дэлэйиэҕэ.

Сүрүн хайысхалар барылларыгар оройуонтан бэриллэр үс 20 бырыһыаныттан итэҕэйэ суоҕун сири оҥоруурга биэрбэтэх, аҥааст

Кэпсиэхпин баҕарабын

Дьоҥун киҥи, дьоҕурдаах салайааччы

Оройуон культурнай олоҕор отучча сыл устатыгар буолбут барыы событиелар бу салаада олоҕуок аҕаабыт «Боҥуот Знака» орденнаах И. И. Кандинскай аатын кытта сибээстээхтэр.

Иван Иванович 1937 сыллааҕа Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун Төгүлүгүгэр төрөөбүтэ. 1952 сыллааҕа сатыс кылааҥы бүтэрбит уолчаан Дьокуускайдааҕы музыкальнай училищеҕа үөрэҕин саҕалаабыта. Искусство алыбыгар дьиҥ-чахчы мылаан, оссо үрдүкү дьулуспута — 1960 сылааҕа А. В. Луначарскай аатынан Москвааҕы государственнай театральнай институт студеннэ буолбута.

Студент кэрдиис-кэрдиис, билим-көрүү ньымы туруулаһар олоҕун 5 сыла биллибэккэ эрдэ гыммыта. Иван Кандинскай дойдутугар эргиллэн үлэтин П. А. Ойуунускай аатынан Саха музыкальнай драматическай театрын режиссерунан саҕалаабыта. Бастаны оперная режиссер быһыытынан Г. Григорьев «Леокуут уонна Ньургуһун», М. Жирков уонна Г. Литинскай «Ньургун Боотур», балетмейстер И. М. Губнекова кытта С. Монюшко «Галька» диэн операларын көрөөччү дьүүлүгэр таһааран, дьоҥун-сэргэтин астыммыттын биллибита. Иван Иванович маннык үлэлиир сылларыгар саха национальнай театральнай искусствота тыа сиригэр сиис-мутун тардан тахсыахтаах диэн өйдөбүлү ингэриммитэ, итиннэхэ болҕомтоҕун уурбута. Дьо ол иһин 1969 сылааҕа Амма оройуонугар режиссерунан үлэлии тахсыбыта. Итиэннэ сылыгар биһиги оройуоммутугар бухатыннаахтык олохсуйа, үлэлии кэлбитэ.

Чурапчыга кэлээт, Суорун Омоллоон «Төлөн Ньукуус» диэн драматын туруорбута. Театр айар коллектива бу айымньыны көрөөччү иннигэр сүүстэн тахса тогул тахсан биһиэхэбин ылбыта. Итиэннэ салгыы режиссер Николай Неустроев, Иван Гоголев айымньыларыгар сиинит-хоннут обраттары айбыта.

Чурапчытаабы народнай театрга биир дойдуласпыт, саха норуотун чаҕылхай талаана артист П. М. Решетников аатын иҥэриини көбүлэҥ туруорсубута. Ол иһин олохтоохтор истиҥник махтаммыттара. Итиэннэ сүрэхтэн-быарыттан, киин оройуон духовнай олоҕун быстыспат соҕотоҕунан буолбута.

Оройуон салалтата 1973 сыллааҕа киинэ райсовет культураҕа отделын сэбиэдиссэйинэн аныы улахан эйгэлэргэ сүгүрбүтэ. Иван Иванович кэлэ дуоһунаска 15 сыл устата эйгэлэ суох үлэлэтэ. Итиэннэ ааҥкэ оройуонга иннэ оҕо музыкальнай оскуолата аһыллыбыта, туйгун үлэлээх Культура дьиэлэрэ, народнай коллективтар, Российскай Федерация культуратын үтүөлээх үлэһиттэрэ баар буолбуттара.

Тэрийэр, салайар дьоҕурдааҕын, дьоҥго ылынарар ылыктаах тылланаҕын-остоеҕун, киһини өйдүүр кыаҕын киин үгүстүк көрдөрбүтэ. Ол курдук, 1989 сыллааҕа оройуон культуратын үлэһиттэрэ республикатааҕы социалистическай куоталаһыҥа хас да сыл субуруччу кыайыылааҕынан тахсаннар. Культура министерствотын, культура үлэһиттэрин профсоюун обкомун көҥөрүллэ сылдьар Кыһыл Знамяларын үйэсаас тэхэрэ кэлбэт хаалбыттара. Бу сиҥнэн юмааҕыта суруллаҥ-ньурдук судургутук, добогуҥук кэлбэтэҕин аҕаарыы бэйэтэ да эргитэ саныыр, толкуйдуур буолуохтаах. Ирдэбил, запиэтиэс, үлэ иһин түмсүү дьүөрэлэспит сиригэр ситиһии да баар буолар.

Культура эйгэтигэр үлэлиир кадрдары баламнаһыы, юниэлэр квалификацияларын үрдэтии, культура тэриллэлэрин материальнай - техническай базаларын бөҕөргөтүү салайааччы мэлдьи болҕомтоҕо тутар, үлэлиир боппуруостара этиллэр. Утумнаах үлэ, уоҥоҥнаах туруорсуу суола-шиҥэ суох хаалбатахтара — Культура дьиэлэрэ, кулууптар үлэлэрин ордук туһсарбыттара. СССР культуратын туйгунэара Н. В. Захаров, В. М. Лаврентьев, Н. Н. Протодьяконов, В. П. Герасимов уо. д. а. үммүттэрэ. Кырдьыга да, Кытаанах, Мыйдаҕаайы, Хайахсыт, о. д. а. иэнилиэктэр кулууптарыгар киирбит эрэ киһи кутасуро тохтуур, өйдөнүөкө культурнай киин баар буолта.

Иван Иванович 1991 сыллааҕыттан оройуонтан ойуулуур-дьүһүннүүр уонна прикладной искусство народнай студиятын салайар. Бу студия маастардарын үлэлэрэ республикатааҕы, Бүтүн Россиятааҕы көрүөт айымньыларын быыстапкаларыгар кыттыбыттарын сэргэ Москваҕа, Ленинградка, Хабаровскайга, Прагаҕа, Монреальга буолуталаабыт ураах таһымнаах быыстапкаларга туруоруллубуттара. Оройуоммут уус тарбахтаахтарын, дархан уустарын оҥоһуктара республика, оройуон иитиитэлэ көтөн тахсыыларыгар Иван Иванович, урут оройуон биир салайааччытын, билигин быһаччы илиитинэн-этиҥнэн тутуһан үлэлиир киһи буолан туран, утуйар да уутун умнан сыралаһар.

Туспаах үлэтин таһыгар оройуон общественнай олоҕор активнайдык кыттар, дьон-сэргэ кута ыраах буоларыгар дьулуһар.

Бу күннэргэ 55 саастыы бөлүөтүкүр биир идэлээхэйиигэр дьон өйө-санаата кэрэҕэ тардыһарын, төрүт культурабыт чэчириин сайдарын туһугар баар кыахтын толору туһаныан таҥыннан этиахтын ахтыбыт.

В. ДЬЯЧКОВСКАЙ,
Чурапчытаабы оҕо музыкальнай оскуолатын директора.

Снимокка: И. И. Кандинскай.

(Бүтүүтэ. Иннин-хаһыат 6 №-гэр көр).

ЛИТВАҒА — САХА БАЛАҒАНА

(Суоллааҕы бэлиэтээһиннэр)

КӨНЬЭ общество 40-ча литовецтарынын түҥэсин, художник Юрате Маслюкене дьиэтигэр чэйдээтибит. Бу дьиэ хаһаайката мастан, мраморуттан оҥоһуктары муннуттан дьарыктаах эбит. Ол курдук, миниэтюрнай куукулаалар, ньуоскалар, атах таҥастара, суоскаардар эгэлгэ көрүҥнэрэ аркыны тиэрэ тардыллыбыт таастаах ыскаапка иҥэриллэ-биттэр. Маннык мустубуттар үгүстэрэ Саха сиригэр үлэлээбит кырдьаҕастар уонна киниэлэр оҕолоро эбиттэр. Сахалыы биирдиилээ да тыыты буоллар салгара сатыыллар. Киниэтэр истэригэр баалаар Витаутас Стаугайтис, киин убайа Ромас — «Литовцы на Севере» диэн кинигэни суруйбут киһи, Саха сиригэр 1940—1950 сс. үлэлээбит врач Абрамгене. Дьокуускайга бастакы сааллаах таас дьиэлэри тутуспут, «Якутстрой» кылаабынай инженерынан үлэлээбит Лев Ясенас, киин кыыһа Лиля Норкене. Аҥдас Сосноускене Аҥдас иккэ 80 саастаах кырдьаҕас Стефания Антоновна Сосноускене кыайан кэлбэтэх. Киин уруккута оперная мрыаһыт, Дьокуускайга детсад оҕолоругар музыканы, мрыаны үөрэппит. Киниэлэргэ кэмэлэскэт үөскүннүүгэр Дьокуускайга олорор Ольга Петровна Никифорованы уолунан бэлэх уонна эҕэрдэ ыыппыт.

Итиэ курдук сүрдээх истиҥ кэпсэтиллэх чэйдээһиҥ буолла. Сыаналаах литовецтар 4 бөлөҕүнэн Лаптевтар муораларыгар 1989 сыл сайыныгар кэлэ сылдьыыларын өйдөөх слайдаҕа устубуттарын көрдөрдүлэр. Киниги, карта оҥорбуттарын Чурапчы музейыгар бэлэхтээтилэр. Ол иһигэр маннык суруктаах киниги баар: «Братьям якутам-саха на память 1942—1959 гг. «пребывания» у вас. Счастливы Вас вновь увидев. Как жаль, что нас разлучает такое огромное пространство. В. Чарнецкене».

Сарсыарда туран, куорат үһүгар «кисталаах типография» баар сиригэр айаннаатыбыт. Бу типография туһунан биһиги кэлэхэхтиттэн арыаллаан ылдьа сылдьар сүрдээх көрүдьүөс, эйбэх кэпсээннээх Ионас Маркаускас бөлүөннүөрдэ. Урут, дьон саныаларын аҕаастын кыайан эҥэт кэмнэригэр, суругунан норуоппа тахсарга аналлаах «кисталаах типография» үлэлээбит. 1956 сылтан ыла эрэ аҕаастык үлэлиир ылахтахмыт. Типографияны кэргэнин литовецтар эмиэйдэрин толкуйдаан оҥорбуттар. Эр киһи аҕыйах сылгалаах, күлэ сылдьар көрүгнэх.

Инни мэндиэмэннээх дьиэнэ хайа эрэнин хаһан тэастан уонна мастан туппут. Дьиэттэн тэбиччи эмиэ хайаны хаһан теллиҥа оҥорбут. Ол теллиҥатаа кастаанг аанынан сир аннытар киирэн, куолдаран устун типографияҕа тиийиллэр. Кини билигин да сакааһынан киниги бэчээттиир эбит. Бийиэхэ кэннэ баалаах-тээтэ. Дьиэҕэ кэлэн үөһэ мэндиэмэннэгэ таҥыстыбыт. Тахсар аанынан хайа эйэтигэр турар улахан халҕаҥка тиийдибит. Сирдьэбит нэйи дэбигис булан көрбет кэпнатын баттаабытыгар аан аһылынна. Куоллараанынан иккис типографияҕа киирдибит. Итиэ халҕан кэйааһына 1,5 тонна, тимиртэн-бетоннан оҥоһуллубут. Халҕан типографияҕа киирэнэ салтаҕына, верандаҕа тахсыллар. Онтон хаста-хаста аанынан сир аннытар киирэн, куолдаран устун типографияҕа тиийиллэр. Кини билигин да сакааһынан киниги бэчээттиир эбит. Бийиэхэ кэннэ баалаах-тээтэ. Дьиэҕэ кэлэн үөһэ мэндиэмэннэгэ таҥыстыбыт. Тахсар аанынан хайа эйэтигэр турар улахан халҕаҥка тиийдибит. Сирдьэбит нэйи дэбигис булан көрбет кэпнатын баттаабытыгар аан аһылынна. Куоллараанынан иккис типографияҕа киирдибит. Итиэ халҕан кэйааһына 1,5 тонна, тимиртэн-бетоннан оҥоһуллубут. Халҕан типографияҕа киирэнэ салтаҕына, верандаҕа тахсыллар. Онтон халҕан хаптаһынынан саллыбыт эркин курдук костор. Оттон халҕан 90 кыраадыс эргийдиҥкэ, типографияҕа киирэр аан аһыллар, тастан киирэр аан сабыллар. Бу иһин олус мындыр уус, үлэһит, эргичи дьоҕурдаах, киниттэн ураты киһи эбит диэн биир түмүккэ наллибит.

Салгыы Культура министерствотыгар мэр солбуйааччытыгар тиийдибит. Олус интеллигентээй коруҥнээх киһи биһиги-ни үөрэ-көтө көрүстэ. Кабинетыгар киллэрэн, археологическай хаһыылартан костүбүт экспонаттарга олоҕураан Литва былыргы культуралаах, сайдыылаах дойду диэн чорбоҕон кэпсээтэ, ымпеллары баалаах-тээтэ. Литваттан хоту кэбэрүүгэ баар сылдьыы сиэ үөрэтиллэ, иккис эйгэҕэ баланнаннэрин кыайан ыытылла илиитин баалаах-тээтэ. «Лаптевтар» көҕүлүөннэриэн оскуолаларынан биллиннэрэр саамалаахтар эбит. Кини Саха сиро Литваны кытта сибээһэ эссе бөҕөрсүүгүгэр баҕарарын этэ.

Аны бийиэхэ киин куораттарын Вильнюһу көрдөрөөрү, оно айаннаатыбыт. Суоллара уу дьаллыйбат кэмэ. Ионас кэпсэн-ньиэхэн, суолбут ырааҕын билиннэрбэтэ. Кини 1989 сыл сайыныгар Литваттан Булуҥа кэлэ сылдьыбыттарын туһунан кэпсиэтэ. Барыта 15-тэн киһилээх түөрт бөлөҕүнэн сылдьыбыттар. Хоту кэбэрүүгэ нэлэн-өлбүт дьон үгүөхтэрэ-гэ кирдээх туруортаабыттар, сөргүөннүттэр. Литва кэрэйэн харыстабыанан министро Андрас Бутке-вич салайааччылаах бөлөх 16 киһи үгүөҕүн цинковай хоруопка уган, дойдуларыгар олдьэн хаттаан кэмэт. Киниэлэргэ Булуҥ оройуонун уонна «Арктика» колхоз салалталара, олохтоохтор туох баар ыаахтарыгын кэмэлэспүттэр. Ионас итэ кэлэ сылдьан торообут Трофимовскайын көрбүт. Паспорыгар кини ханна төрөөбүтэ ыйыллыбатах эбит. «Трофимовскайга төрөөбүтүм», — диэтэҕин, онтон сир суох диэн буолумматтар үһү.

Столицаҕа киирэннэ телевышкаттан саҕаланныбыт. Телевышка үрдүн баҕайы сыыра турар. Хаар түҥэ турар уонна үрдүтэ бэрт буолан, ыйынна алаг-саллыг кэстэп аҥаар. Маннык 1991 сыл тохсунньу 13 күнүгэр буолбут аан тохтуулаах кирсэннэгэ өлбүт 13 киһи ургуохтара, хаартыскалара бааллар, улахан кирпэстэр туруоруллубуттар. Дьон түмэ-чиин уматан, эл кирпэс иннигэр ууралар эбит.

Телевышкаттан чүгас соҕус олорор, биһиги-ни байэтин «Жигули» массыынатыгар тиэйэ сылдьан кэпсээтэ Кауканы көрдербүт ученай Ионас Подвагус дьиэтигэр тиийдибит. Дьиэлэрэ 3 хостоох, барыта уурбут-туппут курдук. Олус баайдык туттан олорор кыахтаах ыал. Эрдэ биллибит, бодоруспут буоламмыт, бэйэ дьонун курдук сыһыаннаһан чэйдээтибит. Дьиэлэхтэр национальнай аһылыктарынан күндүлээтилэр. Аһылыктарын үүс орто үүнээйиттэн оҥоһуллубут. Олус иллэх, культурнай, баай ыалга дуоһуйа кэпсэтэн, хаартыскаҕа түһэн, киниэ үһүллан, махтанан-баһыыбаһаан баран, Вильнюһу көрө айаннаатыбыт.

Куорат олус улахан. Кэрэ-бадаҥ кинэтэлэрэ эбэх. Улаханнык турар 36 храмнаахтар үһү. Литовецтар 85—87 бырыыбаннара таҥараны итэҕэйэллэр эбит. Суруйи итэҕэллэрэ: католическай религия. Языческай итэҕэл эмиэ баар. Биһиги иккиэн улахан таҥара дьиэтин сулуспатын кэмигэр киирэн таҥыстыбыт. Дьонунан толорулар, бэл диэтэр оҕолор дьоҕуннаахтык киирэннэр үгэллэр. Поезыы куоттарыахыт диэн тиэтэйэн, вокзалҕа тиийдибит. Сирдьэтэрбитигэр махтанан, аны кинилэр Саха сиригэр кэлэ сылдьалларыгар ыҥыран, аҕыйыспытын биэрэн баран, Москваҕа төнүнүбүт.

Түмүктэнэ эттахха, биһиги-ни сырыыбыт Литва уонна Саха сирэ хардарыта сибээстэһиллэригэр бастакы хардыыны уонна доҕордуу сыһыаны бодоруһуттэн төрүөт буолуо диэн баҕарабыт.

Н. МАТВЕЕВ,
көҥөрүү кыттыылаах, педагогическай үлэ ветерана.

«КАДР БАРЫНЫ БЫҺААРАР» ДИИЛЛЭРИНИИ...

(Бүтүүтэ. Иннин 2-стр. көр).

ылан, быйылгы кыстыкка сүөһү аҕаҕар харах таҺаарыныан абыраммыттара. БааҺыныны, сири оборор былаанныахтар эрээри, онуоха ыдаалаах, бырайыактаҺар, документаҺар киҺиилэрэ суох. Итинник буоллаҕына, бэдэрээччит да көстөрө уустуктардаах. Техника күүһүгэр, ону туһаныыга эрэллэрэ бэрт кыра. Инженер-механик үөрэхтээх специалист көстүбэт.

«Сайдыы көстүүтэ—сибээс, суол»,—диэн этэр баҺылык. Ыраах учаастак буолан, бу эрдэҺэн хаалыы оссо улахан. АТС-ҺЫ астараргa туруорсуулары кимнэхэ-кимнэхэ эппэтэхтэрэй, ханнык-ханнык депутатскай наказка киллэрбэтэхтэрэй. НэҺилиэк баҺылыга иҺин бир телефон аппараттааҕа үөскүүр улаатаан. «Тутуу эмиэ быстаан. Ымсыыран-баҕаран бир эмэ специалистарын булан үлэлэтэр буоллахтарына да, олорор дьиэ проблемата туруохтаах. Атын да социальнай тутуулар саҥа торумнана, тутулла сатыыллар. «Олорорго, үлэлиргэ үсүлүүбүйэ суох сиригэр дьон да туох иннэ диэн талаҺыай даҕаны»,— диэн билиилэр баҺылык.

НэҺилиэк буоланнар толоонтор сорох тутууну чугастааҕы кэмнэ ыыттаран үлэҕэ киллэртэрэргэ туруулаҺаллар эбит. Арыы заводун, спортзалы, оскуоланы, маҕаҺыыны, АТС дьиэтин... Ити баҕа саная.

НэҺилиэк буолар, туспа буруо таҺаарынар үчүгэй бөҕө буоллаҕа. Толоонтто дьон-сэргэ салгыы олохсуйуоҕар, үлэ күөстүү оргуйуоҕар эрэл сүппэт. Онуоха бастакы хардыылар, дьиэнэр, баллар. Салгыы хайдах тэриннэбит, олохпутун оҥостобут диэн саная-оное бу нэҺилиэк салаҺаччыларын үүйэ-хаайа тутара, төһөтүн да иҺин үчүгэй сибики диэн эрэниэхпин баҕарабын.

С. СМИРНИКОВА.

Спорт

«Динамо» түһүлгэтигэр

Тохсунньу 6—7 күннэригэр Дьокуускайга 1980—1982 сс. төрүөх уолаттарга «Динамо» спортивнай общество республикатаабы сабиэтин көҥүл тустуута аҺаҕас күрэхтэҺиигэ буолан ааста.

Манна Саха сирин 10 оройуонуттан барыта 246 эдэр спортсмен түмсэн күрэхтэстилэр.

Чурапчытаабы оҕо спортивнай оскуолатын көҥүл тустуута 4 фидиалларыттан—Чурапчыттан 6, Дириҥтэн 5, Сылантан 4, Мыйдаҕаайыттан 2—барыта 17 үөрэнээччи хоторон кытыынна.

Саамай чэпчэки 24 кг ыйааҺынна Сылантан V кылаас үөрэнээччита Кеша Пермяков финалга Хаҥаластан сылдьар Максим Скрябиҥнаа хотторон иккис миэстэ буолла. 30 кг 54 оҕо тустубута. Мыйдаҕаайыттан Алик Федоров төрдүс миэстэни ылан үрдүк ситиҺиилэннэ. 32 кг 39 оҕо туһунна. Манна Сылантан VI кылаас үөрэнээччита Кеша Макаров эмиэ төрдүс буолла. Кини Россияҕа үһүс миэстэлээх. Амма оройуонун бир кэспиллээх тустуутун Саша Игнатьевы ыраастык ыыйбытын бэлиэтиир ааҕаллаах. 35 кг 41 оҕо тустубутуттан Дириҥ оскуолатын VII кылааҺын үөрэнээччита Костя Старостин финалга Хаҥалас уолутар, күрэхтэҺиҥ бастын тустуутуунан заттаммыт Артем Скрябиҥнаа хотторон иккис миэстэни ылары сатыста. 38 кг тустубут Сылан оскуолатын үөрэнээччита Гриша Говоров 34 тустууктан иккис миэстаҕа таҕыста. 41 кг Дириҥтэн VII кылаас үөрэнээччита Ганя Пестерев финалга Намтан сылдьар Ваня Алексеевы кытта эрийсиилээх кэпсиниҥ хотторон иккис буолла.

Бу күрэхтэҺиҥ таҺыма үрдүгүн Уус-Алдан кордук күүстээх тустууктардаах оройуон 47 оҕотуттан бир да призера суох. Амма оройуона 30 оҕотуттан бир эрэ призердаах буолбуттара туоһуулуур. Онон кыра саастаах оҕолорго республика таҺымнаах тэҥнэ баран иҺэр курдукпут. Салгыы оҕолорбут утумнаахтык дьарыктыыллар бу таҺымнаах оройуоммут чиэҺин эдбэхтэ ситиҺиилээхтик көмүскүүхтэрэ диэн эрэнэбит.

Е. ЯКОВЛЕВ,
тренер.

ОҔОЛОРБУТУТТАН АСТЫННЫМ

Кыһыҥҥы каникулларын кэмиэр Чурапчы таабы оҕо спортивнай оскуолатын дуобакка тренердэрэ Н. И. Кычкин уонна Г. И. Ветрогон иитиллээччилэрэ 4 оҕо — сэттис кылаас үөрэнээччилэрэ Вася Филатов, Аня Владимирова, иккис кылаас үөрэнээччилэрэ Рома Федоров уонна Роза Габышев Новый Быт уонна Калуга куораттарыныан сылдьан күрэхтэҺэн кэллилэр.

Новый Быт куоратка ахсынньы 29 күнүгэр тиийэн баран тохсунньу 5 күнүгэр диэри эрчиллэр дьарыктаах сылдьыбыт. Манна квалификациялаах турнир буолла. Онно барыта 12 киһи кытыннаҕ. Бир бэйэм алохтоох оҕо спортивнай оскуолатын тренерэ спорт маастара Александр Иванович Андреев оонньоотун уларыйан көрөхсэтим. Кинниттан атын биис маастарга кандидат, үс үһүс, үс бастакы разрядтаах дуобатчыттар баллар. Бу строкалар автордара итти турнирга үһүс эмиэ талламмыт.

Калугаҕа буолбут дуоһат фестивалыгар барыта 8 хамаанда кытыннаҕ. КүрэхтэҺиҥ түмүгүнэн бастаны миэстэни Калугатааҕы оҕо спортивнай оскуолатын хамаандата, иккиҥи Гродно куорат эдэр дуобатчыттара, үсүһү биһиги чурапчылар, ылыбыт. Аня Владимирова уонна Вася Филатов бастаны разряд нуорматын толордулар. Аня кыргыттарга бастыҥ кэнниттэн иккис дуобатчыт аатын ылан үөрүүтэ оссо үрдэтэ. Оттон Рома Федоров уонна Рома Габышев кандидатскай балга бир очконан тиийбэккэлэр кыһыйдылар-абардылар. Кинилэр салгыы международнай турнирга кыттаары тренердэрэ Г. И. Ветрогону кытта онно эрчиллэ хаалдылар.

Калуга, Гродно хамаандатын оҕолоро барыа кэриэтэ кандидаттар.

Бу курдук ааҕаас таҺымнаах күрэхтэҺиилэргэ кыттан иҺэр буоллахтарына, оҕолорбут үүнүөхтэрэ - сайдыахтара саарбаҕа суоҕар оссо төгүл итэҕэйдим.

Г. ВЛАДИМИРОВ,
хамаанда представителэ, маастарга кандидат.

Эҕэрдэлиибит!

Ытыктабыллаах коллегабытын Иван Романович БАРАШКОВЫ 55 саасын туолбуккуттан иҺирэх саванан итинник эҕэрдэлиибит. Үгүс да үгүс сыл хаарын санныгар түҺэрэн, кырдьыыга бэриммэккэ, чэтиэн-чэбдик сылдьаргар, кэрэни, кэскиллээҕи түстэҺэ турарбар, үтүө сүбэҺит, ойоҕут, күүс-тирэх буоларбар баҕарабыт.

«Аргыс» страховой фирма Чурапчытаабы филиалын коллектива.

БИЛЛЭРИИ

Саха Республикатын правительстватын уураахынан пенсия кэмэлэ тердуттэн уларытылларынаа, оройуоннаабы пенсионнай отдел тохсунньу 18 күнуттан олунньу 15 күнүгэр диэри клиниэнэн премнаабат, эбии документаларын ылыыны тохтотор.

Пенсионнай отдел.

Норуот итэҕэлэ

Протасов ойуун

Революция иннинэ норуокка киэҥник сураҕырбыт, ылбыччча киҺи аатырын да аатыаан куттанар дьонунан ойууннар буоллаллара.

Егор Васильевич Герасимов —Бадьыл ойуун (Уөһээ Бүлүү), Вера Михайловна Рожина — Биэрэ эмээхсин (Уус-Алдан), Никон Алексеевич Васильев —Ньыыкан эмчит (Уөһээ Бүлүү), Семен Дмитриевич Егоров —Ураанньык ойуун (Бүлүү) туспарыныан күн бүгүнүтэр диэри уос номоҕо оҥостоллор.

Советскай былаас сылларыгар ойууннары дьону албынначчылар диэн ытаанахтык туппуттараханнаттара. 1934 сылааххa тохсунньуга комсомол уобаластаабы комитетын биюрота «Комсомолецтар культурнай олох иҺин социалистическай походтарын ыытар туһунан» уураабы ылыммыта. Поход бир соругунан ойууннааҺыны уонна быыргы итэҕэли тердуттэн киэр ылаҺын этэ. Ойууннар таҥастарын, дүҥүрдэрин быалдьаан ылан уокка уматаллара, бэйэлэрин көсүө, хаайыыга ыыталлара. Иҥньэ гынан ойуун таҥаҺын курдук дьиҥ-чахчы этнографическай суолталаах матырыйаал суох оҥоҺуллубута, айылҕаттан бэриллибит дьиҥнэ талааннар снмэлийбиттэрэ. Ойууннар ылбайыннын, хаанныаҺыны, түөпэҺиҥ, отунан-маҺынан, гипноһунан эмтэоҺиҥ олоччу баҺылыыр дэгиттэр идэлээхтэрэ. Оҥ көлүөнэҕэ бэриллибитэ, наукаҕа олоҕуран оссо салгыы сайыннарыллыбыта буоллар төһөдөох ситиҺии буолуо этэй?

Биһиги Чурапчыбытыгар итинник талаанныах дьоннор эмиэ баллара. Кинилэртэн бүгүн 14 сыл ойуунныаабыт Николай Протасов туһунан кэпсэтиэҕиҥ.

Ньукулай ойуун кыыҥарын аан бастаан уончалаах сылдьан көрбүтэ уонна соннюу тута соннньуу оҥостон үтүктэн барбыта. Кини тойуктуурга, эҥкириҥнэ аванан тороҕбут курдуга. Уон иккилээҕэр ойуун сорох хомуһуннаах тылларын, тылын-өһүн өйүттэн этэр, дэгэрэҥ эҥкирэҺиҥни кытта холбуур буолбута. Дьэ биирдэ кини ыалын ата ыалдьыбытыгар аан бастаан соҕотоҕун кыырбыта уонна ус хонугунан ат үтүөрүө диэбитэ, кырдьык, уолчаан эппитин курдук буолан тахсыбыта. Уон түөртэҕэр эмискэ ыалдьан хаалбыта, дьоно Даркы ойууну ыгырбыттара. Ойуун: «Уолтан улуу ойуун тахсыыҺы»,—диэн баран таҥаҺын, дүҥүрүн хаалларан барбыта. Уол үтүөрэн атаҕар туруутугар Даркы ойуун эмиэ калбитэ...

Уол кыл мулчу үтүөрэрин уонна сылгаа ситэрин кытта этэ умайбыт, иккэ атаҕа сүүлэ испит иҺиэхэ кыырдара ыгырбыттара. Сүүрбэ биэс саастааҕар хайыы-үйэ улуус улахан ойууннарын кытта күрэс ылдьаҺар буолбута. Кини таҥаҺыгар ойуун үрдүк солотук балиэтэ—омуоттар саҥа кэкиэлэрэ, улахан чуораанныар, тимир ырыаҺыттар эбиллибиттэрэ. Билигин кини бары эбиискэ хомуһуннарыа баҺылаабыта, дьону итэҕэтэр, көннөрү киҺиттэн уратылааҕын биллэрэр эдбэх албастаммыта. Арыт дьон этэ «дьар» гыныар диэри моонньо үһаан тахсара, биитэр дүҥүрэ хаанныан туолара. «АҺылык аат айаҕа! Дэбилий өлүү ута!»—диэтэҕинэ, көрөн олорор дьон дьиэлэрэ, кырдьык, уунан туолан барара. Онох кэпиигэр туран быытаныаатаҕына, иккэ сирэй көстон турар курдук буоллара үһү—оннук түргэнник хамсаныы сатыыра. Манна саамай судургу албын-көлдьүн оноҺуктар даҕаны, ойуучу талаанныах аптэр оонньуута даҕаны, көрөөччүлэр саааларын баҺыйар ойуун ылбиҺиринтэ даҕаны —барыта холбоҺоро. Кини ойуун ылбан аатын үрдүкү чычаалыгар тахсыбыта.

...Протасов олоҕо ылбыччча өйдоно охсубатаҕа, соччо ылбах көннөрү өйдөөҺүнүгэ кыайан баппат суоллар баллара. Кини саҥа олох сүүрээнин хоту кыйаммыылаахтык хардыылаабыта. Үһүн ыарыыттан босхоломмут киҺи курдук долгуйа үөрэн ыым барбыт арбаҕаҺын, дүҥүрүн саннааччы тутан Чурапчыга калан дьиҥти хомуйун иҥмит, өр сылларга аргыс буолбут таҥаҺын Н. Д. Субуруускайга туттаран кэбиспитэ.

Ити курдук суруйбута кини туһунан иуучча суруйааччыта Борис Лунин «Ойуун өлүүтэ» диэн кинигэтигэр.

Оройуон кырдьаҕастара кини албаҺын-хомуйунун туһунан атын да түҥэнэрэ биллэр буолуохтаахтар. Ойуун аатын ылбыт атын да дьон Чурапчыга эмиэ олоро сылдьыбыттара биллэр. Кырдьаҕастар кинилэр тустарынан суруйан ыыталларга буоллар бэрт буолуо этэ.

М. ПОПОВА.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Атыгый тэриллэ чаҺынай дьоҥҥо уонна тэриллэрэ рынок сыанатыттан намыҺахха ГАЗ-66 (самосвал) автомашинаны атыылыыр эбэтэр эмиэ варианнытыгар атастаһар. Телефоннарбыт: 21-943, 21-613.

Таптыыр аҕабыт, эҥэбит, аймахпыт
ФЕДОСЕЕВ Семен Алексеевич
үһүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, бары билэр дьоммутутар иҺитиннэрэбит.

Оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара.

Тапталлаах иҥэбит, эбэбит, хос эбэбит
АНДРЕЕВА Матрена Саввична
үһүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүн билэр дьоммутутар, аймахтарбытыгар иҺитиннэрэбит.

Оҕолоро, киҺиттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

Таптыыр кырдьаҕас саҥаспыт
АНДРЕЕВА Матрена Саввична
үһүн ыарахан ыарыы кэнниттэн өлбүтүнэн оҕолорутар, сиэннэриҥэр, бары чугас дьонуттар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Андреевтар, Дюдоровтар, Шеломовтар.

Оройуон кырдьаҕас ыаныысыта Андреева Матрена Саввична өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдаллар:

—Оҕолорутар, сиэннэриҥэр, чугас дьонуттар тыа хаҺаайыстыбатын управленнета, профсоюз райкома.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты «Саҥа олох»—Министерство печати и массовой информации Республики Саха (Якутия), Редакция, Местная администрация района, Районный Совет народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—3862.

ЗАКАЗ № 7. Чурапчинская районная типография Миниформпечати Республики Саха (Якутия). с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а»